

1. Inleiding.....	2
2. De uitgangspunten	3
2.1. Wat is 'speelvriendelijk'?	3
2.2. De Beekse jeugd.....	6
2.2.1. Demografische en geografische spreiding van de jeugd	6
2.3. De Beekse Speelruimten	8
2.3.1. Beek in verhouding tot andere gemeenten	8
2.3.2. Beek-Oost.....	9
2.3.3. Beek-West	11
2.3.4. Genhout	11
2.3.5. Neerbeek.....	12
2.3.6. Spaubeek	12
2.3.7. Geverik	13
2.4. Deelconclusie	13
3. Conclusie	14
3.1. Algemeen.....	14
3.2. De basis: veilig spelen in Beek.....	14
3.3. Verandering: beter spelen in Beek.....	15
3.4. Uitbreiding: meer spelen en ontmoeten	16
4. Financiële gevolgen.....	18
4.1. De basis: veilig spelen in Beek.....	18
4.1.1. Periodiek onderhoud.....	18
4.1.2. Jaarlijks onderhoud.....	20
4.2. Basis + verandering: beter spelen in Beek	21
4.3. Toekomst: meer spelen en ontmoeten.....	21
5. Aanbevelingen.....	22
5.1. Uitbreiding speelvoorzieningen	22
5.2. (Her)Inrichten van een speelvoorziening	22
5.2.1. Jeugdparticipatie.....	22
5.2.2. Kwaliteit en kwantiteit	23
5.2.3. Verkeersveiligheid.....	24
5.2.4. Sociale samenhang en betrokkenheid.....	24
5.2.5. Duurzaam	24
5.3. Veiligheid speeltoestellen.....	24
5.4. Organisatie.....	25
5.4.1. Welzijn, Zorg & Onderwijs.....	25
5.4.2. Ruimtelijke ordening, bouwen en wonen	25
5.4.3. Openbare orde en veiligheid.....	25
5.4.4. Beheer Openbare Ruimte	25
6. Slot	26

1. Inleiding

Sinds 1992 kijkt men meer beleidsmatig naar speelvoorzieningen binnen de gemeente Beek. In 1992 sprak men over het plan 'verantwoord spelen' en in 1996 presenteerde men de zogenaamde 'stand van zaken notitie'. Pas vanaf 2001 gebruikt men de naam speeltuinenplan waar deze nota een vervolg op is. Deze plannen liggen ten grondslag aan de huidige speelmogelijkheden in de gemeente Beek. Inmiddels maakt de Beekse jeugd gebruik van 17 speelvoorzieningen, 8 trapvelden en 3 jeu des boulesbanen gelegen in de kernen Beek, Spaubeek, Neerbeek en Genhout.

Het huidige politieke klimaat biedt een goede basis voor deze notitie. Het huidige college sprak namelijk met elkaar af dat ze zich in de perioden 2006-2010 of de huidige speelvoorzieningen adequaat zijn of dat verbetering of uitbreiding nodig is. Zij willen van Beek een 'speelvriendelijke' gemeente maken. Een 'speelvriendelijke' gemeente past ook in de volgende prestatievelden van de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning): Leefbaarheid en sociale samenhang en Preventieve ondersteuning jeugd.

Aangezien het coalitieakkoord en de WMO een ruim kader bieden, geeft de onderstaande vraag meer richting aan de inhoud van de nota:

Hoe verbetert de gemeente Beek de 'speelvriendelijkheid' voor de jeugd in haar gemeente?

Deze kadernota richt zich op de hoofdlijnen van speelruimten. Op deze manier kunnen de uitwerking en invulling ervan op in samenspraak met de betrokkenen worden aangepakt waardoor het noodzakelijke draagvlak bij onze inwoners gecreëerd kan worden. Na vaststelling van deze nota zal de gemeente dan ook in samenwerking met betrokkenen uit de wijken en kernen aan het beleid nadere vorm en inhoud geven. Deze nota is dus een 'handvat' voor de uitvoering.

Het definiëren van de begrippen speelvoorziening en speelruimte maakt deze nota voor de lezer begrijpelijker:

Speelvoorziening is een ruimte in de gemeente die bestemd en aangewezen is door de gemeente om te spelen.

Speelruimte kan overal zijn. Hierbij kan men denken aan het trottoir, een kerkplein, verlaten parkeerterrein, een groenstrook, etc.

Om de centrale vraag te beantwoorden richt het volgende hoofdstuk zich op de uitgangspunten van een speelvriendelijke gemeente en beschrijft de doelgroep en het aanbod van speelvoorzieningen.

Deze informatie biedt de mogelijkheid om in hoofdstuk 3 conclusies te trekken.

Het daaropvolgende hoofdstuk behandelt de financiële vertaling van het realiseren van een speelvriendelijke gemeente.

Tenslotte eindigt de nota een aantal aanbevelingen die zich richten op de organisatie rond spelen.

2. De uitgangspunten

Dit hoofdstuk werkt de centrale vraag nader uit. De vraag doelt namelijk op de verbetering van de 'speelvriendelijkheid' in de gemeente. De eerste paragraaf beschrijft de betekenis van het begrip 'speelvriendelijkheid'. De volgende paragrafen beschrijven de jeugd van de gemeente Beek en van welke speelvoorzieningen zij gebruik maken. In de bijlage zijn zowel de jeugd per kern als de speelvoorzieningen gedetailleerd weergegeven.

2.1. Wat is 'speelvriendelijk'?

In het woordenboek Van Dale vindt men het woord 'speelvriendelijk' niet terug. Vandaar dat er een eigen betekenis aan dit woord kan worden gegeven. Een speelvriendelijke gemeente kan worden omschreven als een gemeente die beschikt over voldoende veilige zones in de openbare ruimte waar kinderen met elkaar recht hebben op spel en ontmoeting om zich samen met hun omgeving zowel fysiek als mentaal te ontwikkelen. Deze paragraaf beschrijft een aantal onderdelen die leiden tot speelvriendelijkheid.

Spelen is leuk

Natuurlijk is spelen leuk en heel divers. Nuso¹, de landelijke organisatie voor speeltuinwerk en jeugdrecreatie, beschrijft uit welke elementen het spelen bestaat en welk speelgedrag daar bij hoort.

Spelen daagt namelijk uit tot **bewegen** zoals rennen, balanceren, klimmen, glijden, fietsen, rolschaatsen, springen, graven, hangen, etc. Door te bewegen ontwikkelen kinderen hun kracht en motorische vaardigheid en leren ze de wereld om zich heen kennen.

Spelen motiveert om iets te **construeren**, het maken en bouwen van dingen: hutten bouwen, blokken stapelen, met zand spelen, waterlopen maken. Het constructiespel helpt bij het leren waarnemen, logisch denken, problemen oplossen en het trainen van het geheugen. Spelen leert je ook **fantaseren**; vadertje en moedertje, winkeltje, politie-agentje, circusje. Bij een rollenspel kruipt het kind in de huid van een ander. Rollenspel is voor kinderen belangrijk om indrukken te verwerken en door imitatie te oefenen voor later.

Spelen maakt je **competitief** binnen de regels van het spel. Vooral vanaf een jaar of acht/negen worden spelletjes met een competitie-element belangrijk. Om het hardst rennen, stenen gooien, wielrennen, voetballen zijn uitdagende activiteiten. Kinderen vergelijken hun prestaties met die van een ander en proberen te winnen. Hiermee ontwikkelen zij hun zelfbeeld.

Spelen betekent ook **ontmoeting of rust**. Dit zijn activiteiten waarbij kinderen ogenschijnlijk niet spelen, maar met elkaar kletsen, hangen en rondlopen. Kinderen experimenteren tijdens deze rustpauzes met gedrag, maar ook rusten ze uit en zijn ze toeschouwer.

¹ NUSO staat voor Nederlandse Unie van Speeltuin Organisaties

Des te meer speelelementen te vinden zijn in een speelvoorziening hoe hoger de speelwaarde is.

'Hangen' is leuk

Zoals iedere gemeenten heeft ook de gemeente Beek hangjongeren. Het woord 'hangen' heeft inmiddels een negatieve toon gekregen, maar volgens De Bil² heeft rondhangen wel degelijk een functie. Het is een prima manier om je te ontwikkelen. Sterker nog, rondhangen heeft een functie bij praktisch álle ontwikkelingstaken waar jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar mee te maken krijgen. Te denken valt aan:

- Het aangaan en onderhouden van vriendschappen;
- Intimiteit en seksualiteit ontdekken;
- Invullen van vrije tijd.

Bovendien doen jongeren veel ideeën bij elkaar op over omgang met ouders, opvoeders en leraren. Onderhandelingstactieken worden besproken en in de praktijk gebracht. Hetzij onder elkaar, hetzij met buurtbewoners, politie en/of jongerenwerk. Grensoverschrijdend gedrag hóórt hierbij!

Uit verschillende projecten in verschillende steden blijkt dat de hangplekken werken. Het punt is vaak dat veel mensen vinden wel dat er een hangplek mag komen, maar owee als de plek in de buurt van hun woning komt te staan. De JOP kan een uitkomst bieden voor buurt en de jongeren, maar er zijn ook een aantal gemeenten die er nog flink mee in hun maag zitten.

Spelen is gezond

Volgens de Nederlandse Obesitasvereniging is één op de zeven Nederlandse kinderen te zwaar (obesitas). Overgewicht kan al op zeer jonge leeftijd leiden tot gezondheidsklachten zoals diabetes, hoge bloeddruk en gewrichtspijn. Kinderen die alleen maar achter de computer zitten, hebben meer kans om te dik te worden dan kinderen die lekker buiten spelen (en dus bewegen).

Gezond spelen betekent je goed voelen in je eigen lichaam.

Spelen is een recht

Artikel 31 van het Internationaal Verdrag Inzake de Rechten van het Kind luidt: "De Staten die partij zijn, erkennen het recht van het kind op rust en vrije tijd, op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind, en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven"

De gemeente moet een voorwaardenscheppende rol spelen als het gaat om spelen. Hierbij zijn vier elementen belangrijk: kwantiteit, kwaliteit, veiligheid en sociale ruimte voor de jeugd. Hieronder volgt een beschrijving per element.

Per brief³ verzoekt het ministerie van VROM⁴ alle gemeenten om voldoende ruimte te bestemmen als formele buitenspeelruimte. Het richtgetal gaat uit van **3%** buiten-

² Petra de Bil is psycholoog en docent aan de hbo-opleiding Social work van de Hogeschool Zeeland. Naar aanleiding van een opdracht voor het schrijven van een artikel over Hangjeugd in het tijdschrift 0/25 (tijdschrift over jeugdwezijn, jeugdzorg en jeugdbeleid), deed zij in 2004 literatuuronderzoek naar hangen.

³ Brief van VROM ontvangen op 14 april 2006 met als onderwerp 'Nader beleid Speelruimte' Ingekomen nr. 1778/06.

speelruimte van de voor wonen bestemde gebieden. Dit adviseert het ministerie voor zowel bestaande wijken als nieuwe (her in te richten) wijken. Naast kwantiteit is ook kwaliteit belangrijk. De gemeente draagt zorg voor **kwalitatief** goede formele en informele speelruimte (stoepen, pleintjes, grasvelden). De omgeving van zo'n speelruimte moet ook (verkeers)veilig zijn. Kinderen moeten **veilig** van en naar speelruimten toe kunnen. Een ideale situatie is een groot verblijfsgebied zoals bij de Carmelflats. Naast de fysieke elementen is ook de sociale ruimte voor de jeugd een belangrijk element. De gemeente stimuleert **sociale samenhang en betrokkenheid** van jeugdige en volwassen bewoners. De jeugd-/jongerenwerkers van PIW bieden professionele begeleiding en toezicht voor de jeugd en de vrijwilligers. Spelen is een recht dat door de gemeente gewaarborgd wordt en zij pakt haar rol als regisseur serieus.

Spelen is leren (samen)leven

Buiten spelen en zelfstandige mobiliteit zijn belangrijk voor de jeugd volgens de NUSO. Te weinig of te 'armoedig' buiten spelen kan leiden tot uiteenlopende problemen. Hiervan zijn diverse onderwerpen te noemen, zoals de volgende. Gebrek aan zelfstandige bewegingsvrijheid kan op latere leeftijd gezondheidsklachten opleveren, kan leiden tot stress in gezinnen en tot minder sociale contacten in buurten. Een tekort aan geschikte buitenspeelruimte kan leiden tot eenzijdige ontwikkeling, verveling, overlast en vandalisme. Daarbij hebben kinderen die uitsluitend buiten komen onder begeleiding van een volwassene een afgeschermd leven waarin weinig ruimte is voor exploratie en avontuur. Spelen betekent namelijk leren een onderdeel te zijn van de samenleving.

Spelen is goed voor de wijk/kern

Het Structuurplan (2006) besteedt onder andere aandacht aan de leefbaarheid van de gemeente. De voorzieningen in een wijk dragen bij aan de beleving van de burgers over de leefbaarheid in hun wijk. De onderstaande tabel geeft het percentage burgers weer die (zeer) tevreden zijn met de speelmogelijkheden voor de kinderen en de voorzieningen voor jongeren.

% (zeer) tevreden	Speelmogelijkheden kinderen	Voorzieningen jongeren
Beek-Oost	50	17
Beek-West	58	30
Neerbeek	27	21
Spaubeek	60	19
Genhout	49	26
Totaal	50	22

Tabel 1. Percentage burgers die (zeer) tevreden zijn met de speelmogelijkheden kinderen en voorzieningen jongeren (bron: Tabellenboek enquête Leefbaarheid Gemeente Beek, 2006).

⁴ Ministerie van VROM staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. (Bron: www.vrom.nl) VROM staat voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Over het algemeen is minimaal 50% van de burgers (zeer) tevreden over de speel-mogelijkheden. Zoals blijkt uit de tabel wijkt de mening van de burgers van Neer-beek af van de andere inwoners van de gemeente. Later in deze notitie wordt dat ook verklaard.

De derde kolom geeft weer dat over het algemeen slechts zo'n 20% van de burgers tevreden is over de voorzieningen voor jongeren. Paragraaf 3.4 Uitbreiding: be-steedt hier aandacht aan.

Het (kind zien) spelen in de eigen wijk betekent dat je tevreden kunt leven in jouw buurt en ook trots bent op jouw buurt.

Conclusie

Spelen is belangrijk omdat de diverse elementen binnen het spel gezond gedrag bij kinderen ontlokt en stimuleert. Ook verbetert spelen naast de mentale ontwikkeling ook de fysieke ontwikkeling bij de jeugd. Daarnaast leren kinderen al spelend in hun eigen buurt met elkaar samen te leven. Deze elementen spelen allemaal een be-langrijke rol bij de 'speelvriendelijkheid' van de gemeente Beek.

Een speelvriendelijke gemeente kan dus worden omschreven als een gemeente die beschikt over voldoende veilige zones in de openbare ruimte waar kinderen het recht hebben op spel en ontmoeting om samen met hun omgeving zich zowel fysiek als mentaal te ontwikkelen.

De gemeente heeft de regie in handen en moet samen met haar burgers zorgen voor voldoende speelmogelijkheden, zodat burgers tevreden en trots kunnen zijn op hun buurt.

2.2. De Beekse jeugd

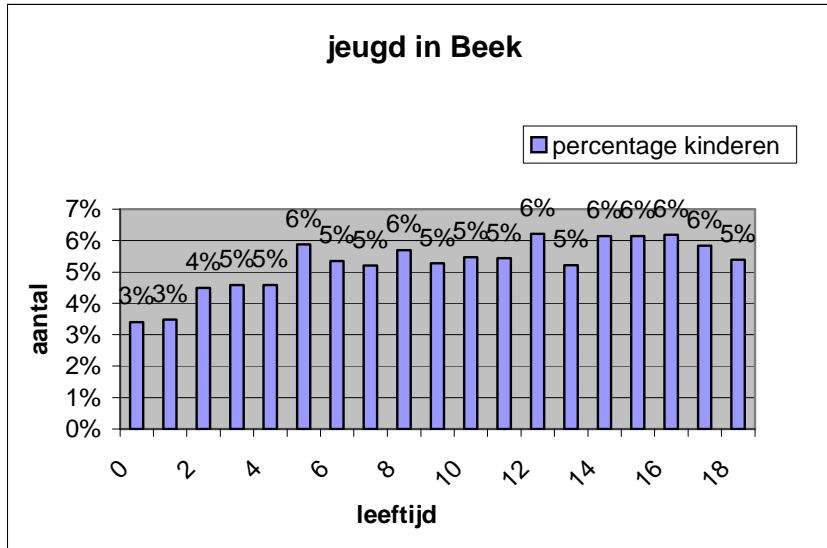
In deze paragraaf wordt gekeken naar de demografische en geografische kenmer-ken van de gemeente.

2.2.1. Demografische en geografische spreiding van de jeugd

De gemeente Beek heeft ca 17.000 inwoners waarvan zo'n 5.500⁵ minderjarigen. Omgerekend naar procenten vertegenwoordigen zij 32% van de Beekse bevolking. Deze paragraaf beschrijft de ontwikkeling van deze groep.

In 2004 lag het Nederlandse vruchtbaarheidscijfer op 1,73 kinderen per vrouw. Veel gemeenten in Limburg hebben een lager vruchtbaarheidscijfer. Beek heeft zelf maar een vruchtbaarheidscijfer van 1,39 (CBS, 2003). Tabel 2 geeft de leeftijdsopbouw van de gemeente Beek procentueel weer.

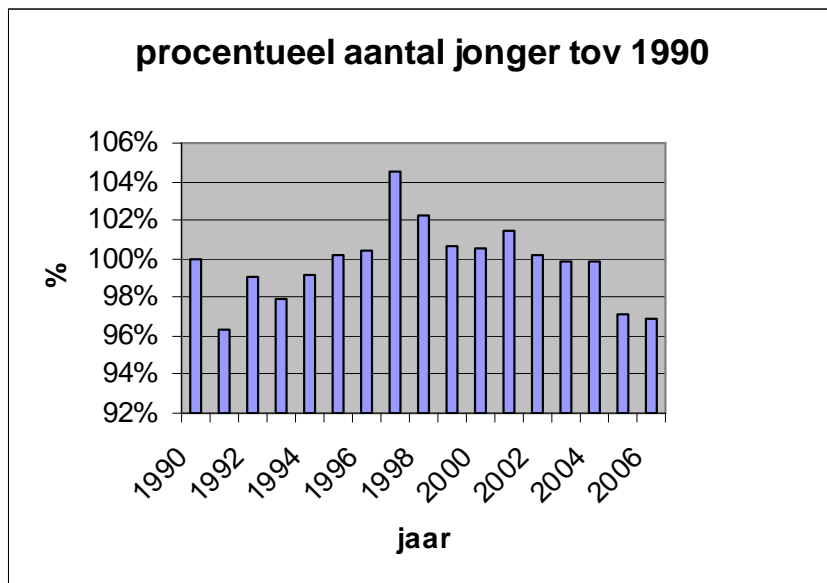
⁵ Vanuit de gegevens van het GBA is gekeken per kiesdistrict hoeveel jeugdigen er waren per 1 april 2005. Het aantal kinderen dat geboren werd tot 1 april 2005 is vermenigvuldigd met vier, zodat het een reëel beeld geeft van het aantal kinderen dat in 2005 geboren is.

Tabel 2. Percentage jeugdigen per leeftijd (gegevens uit het jaar 2005)

Deze tabel geeft weer dat er in verhouding meer jongeren zijn in de leeftijd van 5 tot 18 jaar dan dat het aantal kinderen van 0-4 jaar.

De afgelopen jaren neemt het aantal inwoners in de Gemeente Beek af. Het aantal jeugdigen daalt in verhouding mee, zoals te zien is in tabel 3. Vanaf het jaar 1990 is deze trend waar te nemen.

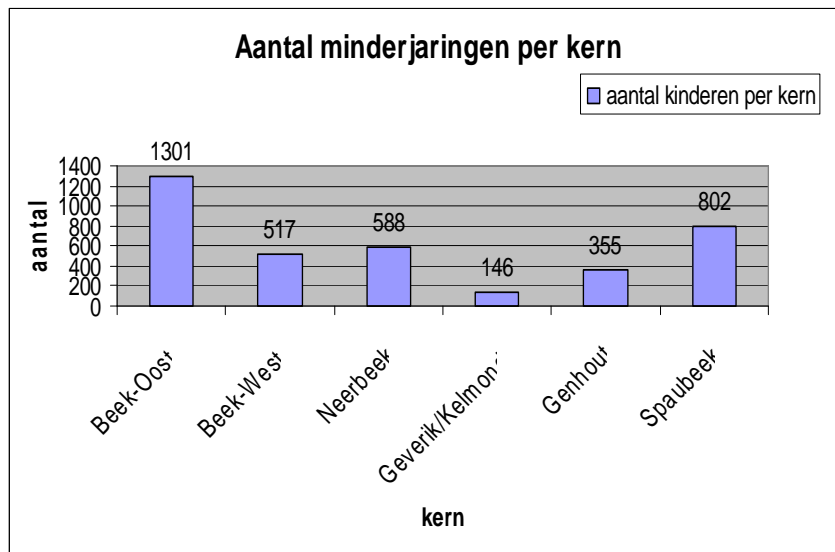

Tabel 3. Percentage jeugdigen per leeftijd (gegevens uit het jaar 2005)

Het is mogelijk dat dit aantal weer kan toenemen door de eventuele toename van geboortes of dat Beek jonge gezinnen gaat aantrekken.

Naast de leeftijdsopbouw van gemeente kan er ook gekeken worden naar de geografische structuur van de gemeente.

De onderstaande tabel geeft weer per hoe de Beekse jeugd over de kernen verdeeld is.

Tabel 4. Aantal minderjarigen per kern

In Beek-Oost en Spaubeek leven de meeste minderjarigen, terwijl in Geverik/Kelmond er relatief weinig minderjarigen zijn.

De volgende paragraaf geeft de algemene samenhang aan tussen het aantal minderjarigen en het aantal speeltoestellen.

2.3. De Beekse Speelruimten

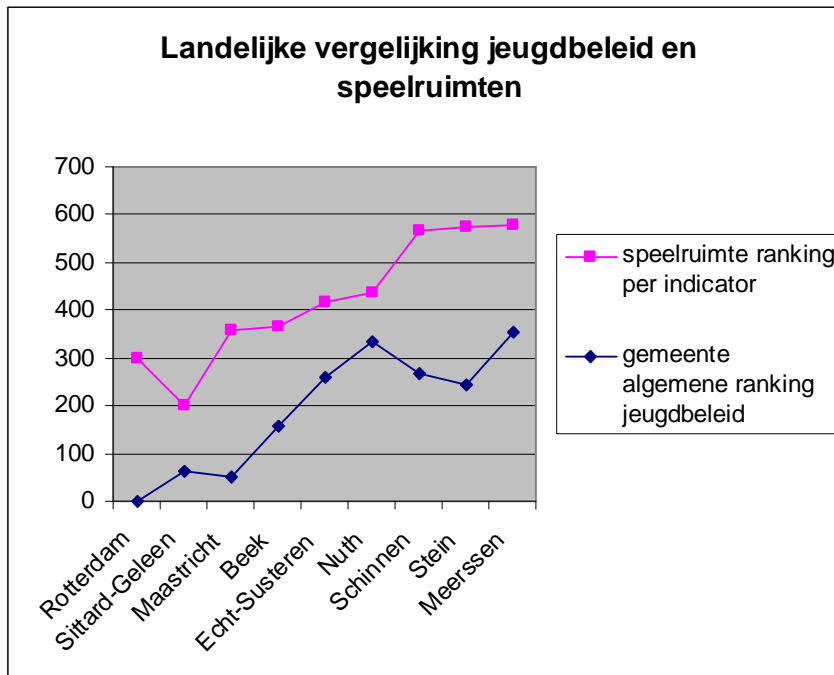
Deze paragraaf beschrijft en beoordeelt de speelvoorzieningen per wijk/kern. De Beekse speelvoorzieningen lopen zeer uiteen in kwantiteit, kwaliteit en diversiteit. In de bijlage is per kern/wijk zowel de leeftijdsopbouw van de jeugd als de speeltoestellen per speelvoorzieningen weergegeven.

2.3.1. Beek in verhouding tot andere gemeenten

Het rapport 'Kinderrechten als basis voor lokaal jeugdbeleid' brengt cijfermatig per gemeente inzichtelijk hoe het is gesteld met de rechten van het kind. In dit rapport is ingegaan op jeugdwerkloosheid, kindermishandeling, kindersterfte, maar gaat ook in op openbare speelruimte. In de onderstaande grafiek is opgenomen hoe alle gemeenten van Nederland scoorden op jeugdbeleid. De minst succesvolle gemeente

(Rotterdam) op het terrein van het jeugdbeleid in deze scoringslijst heeft nr. 1 gekregen.

Onder 'openbare speelruimte' verstaat men in dit rapport de hoeveelheid georganiseerde openbare ruimte om te spelen: hiervoor is het totale aantal inwonende kinderen af te zetten tegen het aantal vierkante meters sportparken, speelterreinen, speelvelden en parken.

Grafiek 1. Landelijke vergelijking jeugdbeleid en speelruimten

De grafiek geeft de plaats van Gemeente Beek aan op de ranglijsten die gelden voor jeugdbeleid (onderste lijn) en speelruimte (bovenste lijn). De grafiek laat zien dat de Gemeente Beek in vergelijking met kleinschalige Limburgse gemeenten (Nuth, Schinnen en Stein) op het gebied van jeugdbeleid en speelruimten minder goede resultaten boekt.

2.3.2. Beek-Oost

In Beek - Oost zijn er in totaal zo'n 1.300 minderjarigen. Voor deze wijk ligt het gemiddelde aantal kinderen per speeltoestel op 28.

Gundelfingenstraat

Deze speelvoorziening is ingericht voor de jongere jeugd. Ook biedt de naastgelegen groenvoorziening de mogelijkheid om vrij te spelen. De speelwaarde van deze

voorziening wordt vergroot door de aangrenzende groenvoorziening. De toestellen op bieden speelmogelijkheid voor de allerkleinsten en zijn in goede staat.

Op de Windhaspel: Baeker Heukske

Zowel voor de oudere als de jongere jeugd is deze speelvoorziening ingericht. De oudere jeugd speelt met de mastklim en de slingerschommel en trapt een bal op het daarvoor ingerichte veld. De jongere jeugd kan gebruikmaken van een intieme hoek van de speelvoorziening waar speeltoestellen staan die bij de kinderen divers speelgedrag ontlokken. Deze voorzieningen zijn in orde.

Kerkeveld: Gerbergastraat

De voorzieningen van de Gerbergastraat lijden onder hun onaangename omgeving, namelijk

(het uitblijven van) de bouwwerkzaamheden aan het voormalige Sicof-terrein. Zowel het trapveldje als de rolschaatsbaan, waarop in de winter ook geschaatst werd, worden niet gebruikt. Ook de doelgroep maakte geen gebruik meer van de speelvoorziening. De speeltoestellen werden regelmatig beklad, besmeurd en vernield. De speeltoestellen zijn opgeslagen op de gemeentewerf en worden door de projectontwikkelaar teruggeplaatst als de herinrichting van het voormalige Sicofterrein worden afgerond.

Kapelaan Wijnensingel

De speelvoorziening aan de Kapelaan Wijnensingel is een kleine speelvoorziening waar de jongere jeugd speelt en basketbalt. De speelvoorziening verkeert in goede staat.

Broekhoven

De speelvoorziening aan de Broekhovenlaan is ook ingericht voor de jongere jeugd. De speeltoestellen in deze voorziening zijn ouder dan 12 jaar. Dit geldt ook de toestellen van de speelvoorzieningen De Speeltrein en Ôs Plaetske.

Hoewel Repcon⁶ de speeltoestellen in 2006 nog goedkeurde, dienen de meeste toestellen binnenkort vervangen te worden. De toestellen in deze speelvoorziening bestaan met name uit houten delen. Hiervan is de levensduur beperkt.

De Haamen

De speelvoorziening bestaat uit twee delen; enerzijds het geasfalteerde multifunctionele sportveld en anderzijds de skatevoorziening. Beide voorzieningen zijn ingericht voor de oudere jeugd. Bij het sportcomplex De Haamen komen veel jeugdgroepen om elkaar te ontmoeten. Dit leidt tot hinderlijke, maar ook overlastgevende situaties. In samenwerking met de politie, jongerenwerk, sportverenigingen en de medewerkers van sportcomplex De Haamen is de overlast beperkt.

⁶ REPCON is een firma die door de Gemeente Beek wordt ingehuurd voor de inspectie en het onderhoud van de speelvoorzieningen.

De Speeltrein

De groenvoorzieningen bij de Carmelflats kunnen worden beschouwd als een verblijfsgebied en is dus een ideale speelruimte. Bij de Carmelflats ligt ook speelvoorziening 'De Speeltrein' die wordt beheerd door vrijwilligers.

Deze voorziening heeft wordt niet enkel gebruikt door de wijk, maar ook door basisscholen in de regio.

De speeltoestellen van deze speelvoorziening zijn binnenkort toe aan vervanging, zoals ook de toestellen van de voorzieningen aan de Broekhovenlaan en Ôs Plaetske in Genhout. De meeste speeltoestellen zijn geplaatst tussen 1990 en 1994.

Hoewel Repcon de speeltoestellen nog goedkeurde, dienen de meeste toestellen de komende jaren vervangen te worden. Ook in deze speelvoorziening bestaan de meeste toestellen uit houten delen. Naast de speeltoestellen staan er in de speelvoorziening twee door de gemeente gehuurde units.

2.3.3. Beek-West

In Beek - West zijn er in totaal 517 kinderen. Voor elke leeftijdscategorie jeugd is er een speelvoorziening. Voor dit gedeelte van Beek ligt het gemiddelde aantal kinderen per speeltoestel op 32.

Proosdijveld-Zuid

De speelvoorziening aan de Oranjesingel bestaat uit een trapveld, een jeu des boulesbaan en diverse speeltoestellen. Deze zijn over het algemeen in orde. Aangezien het klimrek van een duurzaam materiaal vervaardigd is, is de levensduur langer dan gemiddeld. De houten spijlen van het klimfort zijn minder bestendig tegen vandalisme, maar worden altijd gerepareerd.

Proosdijveld-Noord

Aan de Dr. Schaepmanlaan zijn een trapveld en een speelvoorziening ingericht. Deze worden gebruikt door jong en oud. De oudere jeugd gebruikt de speelvoorziening ook om te hangen. De speeltoestellen hebben hier zwaar onder te leiden en dat resulteert in vernielingen en dus hoge exploitatiekosten.

2.3.4. Genhout

In Genhout zijn er zo'n 350 kinderen. Voor de jongere jeugd is er een speelvoorziening. Voor de oudere jeugd zijn er in deze kern twee trapvelden, één hiervan is beschikbaar gesteld door een particulier. Naast het gemeenschapshuis ligt ook een jeu des boulesbaan. In Genhout ligt het gemiddelde aantal kinderen per speeltoestel op 39.

Ôs Plaetske; Op de Aks

Samen met De Speeltrein en de speelvoorziening aan de Broekhovenlaan is dit één van de oudere speelvoorzieningen in de gemeente. De speelwaarde van deze voorziening is beperkt, aangezien hier vooral veertoestellen zijn geplaatst. Ook zijn niet alle omwonenden gecharmeerd van de rioolbuizen, echter uit de rapporten van Repcon blijkt dat ze niet onveilig zijn.

2.3.5. Neerbeek

In Neerbeek zijn er zo'n 600 kinderen. Voor de jongere jeugd is er een speelvoorziening. Er is geen ingericht trapveld of een speelvoorziening voor de oudere jeugd. Voorheen kon de oudere jeugd gebruikmaken van de basketball- en voetbalvoorzieningen bij de Callistusschool. Deze school is opgegaan in de Bron. De voetbaldoelen en één van de basketbalpalen worden bij de school teruggeplaatst. Voor Neerbeek ligt het gemiddelde aantal kinderen per speeltoestel op 84.

Neerbeekerhof

Nabij de speelvoorziening Neerbeekerhof waren een peuterspeelzaal en een school gevestigd. Zowel de peuterspeelzaal als de school zijn verhuisd naar de Bron. Aangezien de directe omgeving van de speelvoorziening nu vooral bestaat uit seniorenwoningen is de speelvoorziening hier niet meer gewenst.

Tomeik

De speelvoorziening Tomeik bestaat uit één vrij nieuw speelfort en een ruim grasveld. Zowel de groenvoorziening als de woonwijk bieden de mogelijkheid om deze speelvoorziening uit te breiden.

De Bron

De voetbaldoelen en één basketbalpaal van de voormalige Callistusschool zijn in orde en worden binnenkort geplaatst bij het openbare trapveldje dat voor de Bron ligt.

2.3.6. Spaubeek

In Spaubeek zijn er in zo'n 800 kinderen. Voor de jongere jeugd zijn er voldoende speelvoorzieningen. Voor de oudere jeugd zijn er in deze kern twee trapvelden. Voor Spaubeek ligt het gemiddelde aantal kinderen per speeltoestel op 24.

De Kabouter

Deze speelvoorziening kent net als 'De Speeltrein' openingstijden en wordt beheerd door vrijwilligers. De voorziening is volledig ingericht voor de jongere jeugd. Het is een grote speelvoorziening die een hoge speelwaarde heeft en divers speelgedrag bij kinderen ontlokt.

Iepenlaan

In overleg met de betrokkenen uit de buurt is de speelvoorziening aan de Iepenlaan in augustus 2006 volledig heringericht, omdat de oude houten toestellen afgekeurd waren. Met de betrokkenen is gecommuniceerd dat deze speelvoorziening van tijdelijke aard is. Over een paar jaar zal onder andere op dat perceel nieuwbouw gerealiseerd worden. De toestellen zullen dan verplaatst moeten worden naar een andere locatie, bijvoorbeeld de groenvoorziening aan de Eikenlaan.

Potterstraat

In 2003 is de speelvoorziening aan de Potterstraat, in overleg met de betrokkenen uit de buurt, gerealiseerd. Deze speelvoorziening bestaat uit speeltoestellen voor de jongere jeugd, een trapveld en een skatebaan.

Ook deze speelvoorziening wordt door de oudere jeugd gebruikt als hangplek. Met name door het optreden van de jeugd-/jongerenwerkers en de politie is het hinderlijk en overlastgevend gedrag van hangjeugd beperkt.

Spaubeekerhof

Deze speelvoorziening is ingericht voor de jongere jeugd en ligt zoals de benaming al doet vermoeden in een hofje. Wat betreft de veiligheid is deze speelvoorziening goed, maar de inrichting, bestaande uit een glijbaan en een wipkip, is weinig divers.

2.3.7. Geverik

Al geruime tijd heeft het actiecomité 'Wij willen buitenspelen' de gemeente verzocht om een speelvoorziening te realiseren in Geverik. Het voortraject van de realisatie van deze voorziening wordt vooral in beslag genomen door vergunningsprocedures. Afhankelijk van de juridische procedures kan worden gestart met het bouwrijp maken van de grond. In vergelijking met de andere wijken en kernen is het wenselijk om de speelvoorziening te voorzien van vier speeltoestellen.

2.4. Deelconclusie

Over het algemeen heeft de gemeente Beek leuke speelvoorzieningen voor de jeugd, maar de volgende punten verdienen aandacht:

Veilig spelen in Beek

In de nabije toekomst dienen de voorzieningen De Speeltrein, ôs plaetske en de voorziening aan de Broekhovenlaan heringericht te worden in verband met de resterende levensduur van de speeltoestellen.

Beter spelen

De Gemeente Beek ontwikkelt zich op verschillende vlakken zoals infrastructuur en woning bouw. Hiermee verandert ook het gebruik van een speelvoorziening. Sommige voorzieningen kunnen worden verplaatst (Neerbekerhof, Iepenlaan en Gerbergstraat) of verbeterd (Proosdijveld-Noord, Potterstraat). Het gaat hier om de volgende speelvoorzieningen.

Meer spelen & ontmoeten

Er is een beperkt aantal zones waarin jongeren in de leeftijdscategorie van 12-18 zich kunnen ontmoeten. Deze jeugd 'hangt' vaak in speeltuintjes die bestemd zijn voor jongere kinderen. Gesteld zou kunnen worden dat er geen 'natuurlijke doorstroom' plaatsvindt naar een plek die is ingericht voor deze jeugd. In de kernen Neerbeek en Genhout zijn gemiddeld minder speelvoorzieningen voor de jeugd.

In het volgende hoofdstuk wordt verder ingegaan op de bovengenoemde punten.

3. Conclusie

De voorgaande hoofdstukken gingen in op de uitgangspunten en de huidige situatie van de speelvoorzieningen. In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag hoe de gemeente Beek de 'speelvriendelijkheid' voor de jeugd in haar gemeente verbetert.

3.1. Algemeen

In Spaubeek en voor Beek (Oost en West) ligt het gemiddeld aantal kinderen per speeltoestel tussen de 24 en 28. In Neerbeek (84) en Genhout (39) ligt dat aanzienlijk lager. In de aanbevelingen (zie paragraaf 5.1, pagina 22) wordt geadviseerd om dit gemiddelde ook naar een gemiddelde te brengen dat gelijk is aan de situatie in Spaubeek en Beek. Van het sluiten van speelvoorzieningen is dus ook geen sprake. Deze notitie streeft naar het instandhouden en tevens het verbeteren van de huidige situatie en in de toekomst eventueel een uitbreiding.

Om dit concreet te maken wordt een keuzemodel gehanteerd. Er kan slechts gekozen worden voor het instandhouden (3.2) '*veilig spelen in Beek*' of kiezen voor het instandhouden én verbeteren (3.2 en 3.3) waarbij met een aanpassing de voorziening verbetert. Deze twee eerste stappen worden haalbaar geacht. De derde stap (3.4) is een uitbreiding van het huidige speelvoorzieningsniveau en heet '*meer spelen en ontmoeten*'.

3.2. De basis: veilig spelen in Beek

Aan al het goede komt een eind en ook aan de levensduur van speeltoestellen. Zo'n 30% van de speeltoestellen worden oud en reparaties zijn niet altijd meer mogelijk of rendabel. Deze toestellen dienen dan vervangen te worden. Het is wenselijk om hiervoor te sparen, zodat er een voorziening ontstaat waaruit deze kosten betaald kunnen worden. Hieronder wordt kort beschreven welke speelvoorzieningen in de nabije toekomst vernieuwd moeten worden om weer 'speelvriendelijk' te zijn.

Broekhoven

De meeste speeltoestellen in de speelvoorziening aan de Broekhovenlaan zijn van het bouwjaar 1994. Volgens de beoordeling van Repcon dient de speeltuin de komende jaren te worden voorzien van nieuwe speeltoestellen. Dit zal in overleg met de betrokken omwonenden tot stand komen.

ô's Plaetske: Op de Aks

Ook de speelvoorziening in Genhout is in 1994 ingericht, maar de zeven speeltoestellen hebben niet het eeuwige leven. In samenspraak met de buurt zal de speelvoorziening worden heringericht als de speeltoestellen zijn afgekeurd.

De Speeltrein

In overleg met de vrijwilligers moet een plan van aanpak worden opgesteld om de veertien toestellen die ouder zijn dan 12 jaar de komende jaren of te vervangen of een grote opknapbeurt te geven.

Daarnaast moet bekeken worden of de huursituatie van de units in stand moet blijven of dat het beter is om tot koop over te gaan. Ook dit punt zal met de vrijwilligers besproken moeten worden wanneer er gesproken wordt over de herinrichting van De Speeltrein.

Voorgesteld wordt om deze activiteiten de komende jaren uit te voeren. De feitelijke uitvoering zal afhangen van de conclusies in de keuringsrapporten van Repcon. Slechts wanneer (het merendeel) van de speelvoorzieningen wordt afgekeurd, zal overgegaan worden tot herinrichting.

Worden deze speelvoorzieningen niet heringericht dan verdwijnen speeltoestellen naar verloop van tijd en komen de speelvoorzieningen er vervallen uit te zien. Een vervallen speelvoorziening nodigt uit tot vandalisme en trekt ook zwerfvuil aan. Een verloedering van een speelvoorziening schaadt dus de leefbaarheid van een wijk. In paragraaf 4.1 worden deze plannen financieel onderbouwd.

3.3. Verandering: beter spelen in Beek

De onderstaande speelvoorzieningen staan, nu of in de toekomst, niet op de juiste plaats. Andere speelvoorzieningen kunnen met een kleine aanpassing worden verbeterd. Hieronder is per speelvoorziening een korte beschrijving gegeven van de onvolkomenheden die burgers hebben aangegeven en beoordeeld zijn.

Neerbekerhof

Voorgesteld wordt om deze voorziening, bestaande uit twee veertoestellen en een speelhuisje, te verplaatsen naar Tomeik.

Proosdijveld-Noord

In de nabijheid van de speelvoorziening is op eigen initiatief door de buurt een schommel geplaatst. Nadat de buurt geïnformeerd was is deze verwijderd. In deze brief is toegezegd dat er een nieuwe schommel wordt geplaatst die wel voldoet aan de eisen van het attractiebesluit.

Potterstraat

De speelvoorziening aan de Potterstraat is in 2003 ingericht. Destijds is gekozen om slechts de straatkant te voorzien van een omheining. Door het buurtbeheer is gezocht om ook de rest van de speelvoorziening te voorzien van een deugdelijk hekwerk.

Kerkeveld: Gerbergastraat

In de nieuwbouwplannen van het Sicof-terrein moet de huidige speelvoorziening worden teruggeplaatst. Dit initiatief wordt in overleg met de afdeling ROBW uitgevoerd.

Iepenlaan

Over een aantal jaar moet de speelvoorziening plaats maken voor nieuwbouw. Voor die tijd moet worden onderzocht of de toestellen verplaatst kunnen worden naar de groenvoorziening aan de Eikenlaan.

De plannen voor het Neerbekershof, Proosdijveld-Noord en de Potterstraat kunnen op korte termijn worden ingevoerd. De herplaatsing van de Gerbergastraat wordt medio 2008 verwacht. De moment waarop de plannen voor de Iepenlaan worden gerealiseerd zijn nog niet bekend, maar zijn wel met de betrokkenen in de wijk gecommuniceerd.

3.4. Uitbreiding: meer spelen en ontmoeten

Om een wijk of kern aantrekkelijker te maken kan de speeldichtheid worden vergroot, ook dit maakt Beek speelvriendelijker. Dit kan op twee manieren; het plaatsen van meer (passende) toestellen per speelvoorziening en/of meer speelvoorzieningen creëren. Met uitzondering van Kelmond zijn er drie kernen waar er geen tot weinig speelvoorziening voor kinderen zijn. Dit geldt voor de onderstaande kernen.

Neerbeek, Genhout en Geverik

In Neerbeek en Genhout zijn er ten opzichte van de andere wijken en kernen van de Gemeente Beek minder speeltoestellen per kind aanwezig. Om aan een gemiddelde te komen dat vergelijkbaar is met Beek en Spaubeek moeten er in Neerbeek 16 speeltoestellen worden bijgeplaatst, waaronder de basketballpaal van de voormalige Callistusschool.

De groenvoorziening gelegen aan Tomeik biedt ruimtelijk de mogelijkheid om de huidige voorziening uit te breiden. Daarnaast zou nog een andere locatie moeten worden gevonden om als speelvoorziening in te richten.

Voor Genhout zou het plaatsen van drie toestellen al voldoende zijn. Onderzocht moet worden of daar voldoende ruimte voor is bij speelvoorziening ós plaatske. Het voordeel hiervan is dat er geen andere locatie gezocht hoeft te worden. Gezien het wenselijk is om speeltuinen te spreiden over de kernen en wijken geniet een tweede speelvoorziening in Genhout de voorkeur. Onderzoek moet uitwijzen welke optie haalbaar is.

Het initiatief om een speelvoorziening te realiseren in Geverik staat financieel buiten dit plan.

Ontmoeten

In de structuurschets geven de Bekenaren een waardering aan de voorzieningen voor jongeren. Gemiddeld is 22% (zeer) tevreden over de voorzieningen voor de jongeren terwijl gemiddeld 49% tevreden is over de speelmogelijkheden (zie Tabel 1, pagina 5). Deze cijfers corresponderen ook met de voorzieningen die er voor de oudere jeugd (12-18 jaar) zijn. Voor een groep van zo'n 2.200 jongeren zijn er acht trapvelden, één skatevoorziening en drie basketballvelden. Naast deze voorzieningen ontmoeten jongeren elkaar ook op andere plekken in wijken. Dit gaat niet altijd in goede harmonie met de buurtbewoners.

Paragraaf 2.1 'Hangen' *is leuk* schenkt aandacht aan de functionaliteit van hanggedrag van jongeren. De jeugd vanaf zo'n 13 jaar hangt regelmatig op straat rond en zoekt zelf een plek om elkaar te ontmoeten. Het verzoek om een jop (fysieke jeugd ontmoetingsplek) heeft de gemeente al bereikt, maar bij omwonenden roept het met name weerstand op. Nader onderzocht moet worden of het mogelijk is om toch een dergelijke voorziening te realiseren.

Voorgesteld wordt om deze initiatieven op te nemen in de volgende nota speelvoorzieningen. Paragraaf 5.1. besteedt hier aandacht aan.

4. Financiële gevolgen

Een speelvriendelijke gemeente heeft ook een prijskaartje. De eerste paragraaf geeft een realistisch beeld van de instandhouding van de huidige speelvoorzieningen. Paragraaf 4.2 bestaat uit geïnventariseerde wensen en is een uitbreiding op de basis die wordt beschreven in de eerste paragraaf.

Dit hoofdstuk besteedt onder andere aandacht aan de investeringen die nodig zijn om de beschreven plannen in het vorige hoofdstuk te realiseren.

4.1. De basis: veilig spelen in Beek

Om in Beek veilig te kunnen spelen zijn er middelen nodig die voorzien in het periodiek en jaarlijks onderhoud. Deze worden hieronder toegelicht.

4.1.1. Periodiek onderhoud

Om de noodzakelijke speeltoestellen te vervangen, dienen structureel middelen worden vrijgemaakt om het huidige niveau van de speelvoorzieningen te handhaven.

Speeltoestellen

Het vervangen van de speeltoestellen is nodig aangezien 31% van de speeltoestellen ouder dan 12 jaar is. Indien deze voorzieningen niet worden vervangen, kunnen de volgende speelvoorzieningen in de nabije toekomst worden gesloten: De Speeltrein, Broekhovenlaan en de enige speelvoorziening in Genhout; ôs Plaetske.

Volgens de NUSO komt, bij correct gebruik en tijdig onderhoud van de toestellen, vervanging eens in de tien jaar aan de orde. Uit eigen cijfers blijkt dat dit verlengd kan worden naar eens in de twaalf jaar. Goed onderhoud loont dus.

Jaarlijkse stortingen in de voorziening Vervanging Speelvoorzieningen is de meest verantwoorde methode om herinvesteringen mogelijk te maken. Een storting van € 37.540,- is nodig om het huidige niveau van speelvoorzieningen voor de toekomst in stand te houden. Momenteel bestaat deze voorziening wel, maar vinden er geen structurele stortingen plaats. Een verantwoording van de investeringen is opgenomen in de bijlage (zie de financiële bijlage).

Hekwerk

Daarnaast worden speelvoorzieningen ook afgeschermd met hekwerk. Het is niet noodzakelijk om iedere speelvoorziening te voorzien van een hekwerk. Veelal kunnen speelvoorzieningen met de rest van de omgeving worden afgeschermd door het nodige groen te plaatsen. Daar waar het wel noodzakelijk is moet het eens in de twintig jaar worden vervangen.

Aangezien in het verleden hier geen reserveringen voor gedaan zijn, is er in de berekening uitgegaan van twaalf jaar. Dit is gedaan om een inhaalslag te realiseren van de reeds aanwezige hekwerken. Om de hekwerken in de toekomst te vervan-

gen is een jaarlijkse storting van € 2.171,- nodig in de voorziening Vervanging Speeltoestellen.

De afdeling BOR die de gemeentelijke hekwerken in beheer heeft, reserveert namelijk niet voor de hekwerken van de speelvoorzieningen.

Dekking

De onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van de voorziening.

Het saldo van de voorziening is per 01-01-2007 bedraagt € 10.190,-. De storting voor 2007 van €53.581,- komt tot stand door een eenmalige bijdrage uit de reserve fonds bovenwijkse voorzieningen⁷ (€ 13.870,-) en de jaarlijkse stortingen voor de vervanging van de speeltoestellen en het hekwerk (€37.540 + € 2.171,- = € 39.711,-).

Jaar	Saldo 1-1	bij: jaarlijkse storting	af: geraamde uitgaven	saldo ultimo
2007	10.190	53.581	32.413	31.358
2008	31.358	39.711	29.815	41.253
2009	41.253	39.711	91.859	-10.895
2010	-10.895	39.711	22.536	6.280
2011	6.280	39.711	8.831	37.160
2012	37.160	39.711	27.952	48.919
2013	48.919	39.711	120.354	-31.725
2014	-31.725	39.711	21.916	-13.929
2015	-13.929	39.711	6.252	19.530
2016	19.530	39.711	47.271	11.970
2017	11.970	39.711	16.155	35.525
2018	35.525	39.711	51.176	24.060

Tabel 5. Verloop voorziening vervanging speelvoorzieningen

Deze voorziening dient enkel om het huidige niveau in stand te houden, maar niet om uit te breiden.

In het jaar 2009, 2013 en 2014 ontstaat er een negatief saldo. Om dit op te lossen is het noodzakelijk, op basis van de veronderstelde uitgaven, om eenmalig in 2007 € 35.000,- extra te storten in de voorziening. Dit lost het maximale tekort in 2013 op. Er is gekozen om niet het exacte tekort bij te storten, maar € 35.000,- zodat eventuele tegenvallers niet direct leiden tot een tekort in de voorziening. Het verloop van de voorziening vervanging speelvoorzieningen komt er dan als volgt uit te zien:

⁷ De eenmalige bijdrage uit de reserve fonds bovenwijkse voorzieningen betreft de restant dekking van een investeringskrediet die niet meer benut wordt en deze kan nu eenmalig ingezet worden als extra dotatie aan de voorziening vervanging speelvoorzieningen.

Jaar	Saldo 1-1	bij: jaarlijkse storting	af: geraamde uitgaven	saldo ultimo
2007	10.190	91.679	32.413	69.456
2008	69.456	39.711	29.815	79.351
2009	79.351	39.711	91.859	27.203
2010	27.203	39.711	22.536	44.378
2011	44.378	39.711	8.831	75.258
2012	75.258	39.711	27.952	87.017
2013	87.017	39.711	120.354	6.373
2014	6.373	39.711	21.916	24.169
2015	24.169	39.711	6.252	57.628
2016	57.628	39.711	47.271	50.068
2017	50.068	39.711	16.155	73.623
2018	73.623	39.711	51.176	62.158

Tabel 6. Nieuw verloop voorziening vervanging speelvoorzieningen

Door eenmalig in 2007 € 35.000 extra te storten wordt voldaan aan het besluit begroten en verantwoordend provincies en gemeenten (BBV). Volgens dit besluit is het namelijk niet toegestaan dat een voorziening een negatief saldo heeft.

In het voorstel van de voorjaarnota is er in afwijking op tabel 6 gekozen voor een ingroei-model van de jaarlijkse storting in de voorziening. In het raadsvoorstel is het feitelijke ingroei-model opgenomen.

Naast het periodieke onderhoud dienen de speelvoorzieningen ook jaarlijks te worden onderhouden. Dit beschrijft de onderstaande paragraaf.

4.1.2. Jaarlijks onderhoud

Volgens de NUSO is jaarlijks 4% van de aanschafwaarde nodig om te kunnen voorzien in het jaarlijks klein onderhoud van de speeltoestellentoestellen en de valdempende ondergronden. Voor de speeltoestellen in de Gemeente Beek bedraagt dit € 16.060,- (4% van € 401.512,-). Bovendien moeten ook de inspecties (€ 4.500,-) worden betaald. Daarnaast zijn er nog de kosten van de huur van de units en de bijbehorende energielasten. Deze kosten bedragen samen € 5.400,-. In de onderstaande tabel zijn de jaarlijkse exploitatiekosten samengevat.

Kostensoort	Bedrag
Onderhoudsbudget	16.060
Inspecties	4.500
Units huur	4.200
Energiekosten	1.200
Totaal	€ 25.960,-

Tabel 7. Overzicht jaarlijkse exploitatiekosten

Voorgesteld wordt om het exploitatiebudget te verhogen naar € 25.960,-. Er is in de begroting 2007 een budget van € 23.483,- aanwezig. Dit geeft een tekort van € 2.477,-.

4.2. Basis + verandering: beter spelen in Beek

Paragraaf 3.3 geeft een overzicht van de speelvoorzieningen die verplaatst of aangepast dienen te worden. Hieronder wordt een overzicht gemaakt van de kosten om beter te kunnen spelen in Beek.

Speelvoorziening	Kosten
1. Neerbekkerhof verplaatsen naar Tomeik	€ 1000,-
2. Proosdijveld – plaatsen schommel	€ 3000,-
3. Potterstaat – plaatsen hekwerk	€ 4.000,-
4. Kerkeveld: Gerbergastraat	Budget voorzien
5. Iepenlaan	Budget voorzien
Totaal	€ 8.000,-

Tabel 8. Kosten beter spelen in beek

Dekking

Voorgesteld wordt de eerste drie plannen eenmalig te dekken uit het budget van de exploitatie. Hiervoor dient het budget voor de exploitatie eenmalig voor 2007 te worden verhoogd met een bedrag van € 8.000,-. De dekking voor de andere twee initiatieven is voorzien. De speelvoorziening van de Gerbergastraat wordt namelijk door de projectontwikkelaar teruggeplaatst en bij de verkoop van het perceel aan de Iepenlaan dient geld geormerkt te worden voor de verplaatsing van de huidige voorziening naar een alternatieve locatie.

In de collegevergadering van 6 maart is deze € 8.000,- beschikbaar gesteld. De financiële paragraaf van het raadsvoorstel wijkt in die zin dus af van deze paragraaf.

4.3. Toekomst: meer spelen en ontmoeten

De nota speelruimte wordt eens in de vier jaar herzien. In de volgende versie van de nota speelruimte worden de uitgangspunten en de hierbij behorende kosten geactualiseerd. Hierin zullen dan ook de (eventuele) uitbreidingen zoals Geverik in opgenomen worden. Het volgende hoofdstuk besteedt hier aandacht aan (zie paragraaf 5.1).

5. Aanbevelingen

Naast de hierboven getrokken conclusies en de financiële vertaling zijn er nog een aantal adviezen die aansluiten bij de uitgangspunten en conclusies. Deze hebben betrekking op uitbreiding speelvoorzieningen, burgerinitiatief, aanleg en veiligheid, maar geeft ook de wederzijdse afhankelijk van de diverse afdelingen binnen de Gemeente Beek weer.

5.1. Uitbreiding speelvoorzieningen

Een volgende mogelijkheid om de gemeente Beek speelvriendelijker te maken is het aantal speelvoorziening en toestellen te vergroten.

Gekeken naar de spreiding van de speelvoorzieningen is er geconcludeerd dat Genhout en Neerbeek minder speelvoorzieningen hebben ten opzichte van het aantal minderjarigen. Als er duidelijke plannen komen voor uitbreiding van bestaande of nieuwe speelvoorzieningen zal er te zijner tijd een investeringsvoorstel aan de raad worden gedaan. Deze investeringen dienen geactiveerd te worden. Hierbij wordt dan rekening gehouden met de gemiddelde levensduur van twaalf jaar en voor de eventuele omheining twintig jaar.

Financiering van nieuwe initiatieven

Aangezien de wijken en kernen van de Gemeente Beek altijd in ontwikkeling zijn, veranderen ook (de behoefte aan) speelvoorzieningen. Bij nieuwe woningbouwprojecten dient een speelvoorziening te worden opgenomen in de ontwerpschets. De afdelingen ROBW en WZO zullen het ontwerp dan beoordelen.

5.2. (Her)Inrichten van een speelvoorziening

Als het dan zover is om een speelvoorziening te realiseren, moet er worden gekeken naar de inrichting. Hoofdstuk 2 waarin de uitgangspunten van speelvoorziening worden besproken, gaat in op vier elementen die van invloed zijn op de speelvriendelijkheid: kwantiteit, kwaliteit, veiligheid en sociale ruimte voor de jeugd. Een vijfde element wordt hier aan toegevoegd; jeugdparticipatie.

5.2.1. Jeugdparticipatie

Het is belangrijk dat burgers kunnen meedenken over initiatieven in de openbare ruimten. De aanleg van een speelvoorziening leent zich vaak om interactief te worden aangepakt. Daar waar mogelijk is, gebeurt dat ook.

Micha de Winter, schrijver van het boek 'Kinderen als medeburger', pleit voor jeugdparticipatie. Hij stelt dat de mogelijkheid voor jongeren om actief mee te denken en invloed te hebben op hun eigen bestaan onmisbaar is voor hun welzijn, gezondheid en ontwikkelingskansen. Kinderen moeten van jongs af aan vertrouwd zijn met participatie. Participatie dient volgens De Winter ook pedagogische doelen:

- het helpt kinderen om hun zelfvertrouwen te vergroten;

- het stimuleert kinderen tot zelfstandig nadenken;
- het daagt hen uit om met elkaar en met volwassenen van gedachten te wisselen en te onderhandelen.

Uit ervaringen met het werken met kinderp participatie blijkt dat kinderen meer betrokken zijn bij hun wijk of buurt wanneer zij zelf invloed hebben op wat er in hun omgeving gebeurt.

Dit gedachtegoed sluit aan bij de nota 'Interactief beleid en Interactief werken'. Hierin besteedt de Gemeente Beek aandacht aan de participatie van burgers in het ontwikkelen en realiseren van plannen. Per initiatief kan de participatiegraad van de initiatiefnemers worden bepaald.

Daarbij is er nog een eventuele rol weggelegd voor de initiatiefnemers. Voor de inrichting van een speelvoorziening zijn er diverse fondsen⁸ die vaak op basis van cofinanciering van de overheid een bijdrage leveren aan het realiseren van een speelvoorziening. De gemeente kan hier de initiatiefnemers bij ondersteunen.

5.2.2. Kwaliteit en kwantiteit

Voor wat betreft de kwaliteit moet de gemeente zorgdragen voor voldoende vierkante meters bespeelbare buitenruimte, voor alle leeftijdsgroepen.

Ook voldoende en kwalitatief goede speelruimte draagt bij aan:

- het verbeteren van de sociale verhoudingen en sociale veiligheid in een wijk;
- verhoogt kwaliteit van de openbare ruimte;
- versterkt de zeggenschap over de openbare ruimte door de gebruikers (volwassenen en kinderen);
- vermindert overlast aan anderen in de buurt.

Oftewel de wijk wordt aantrekkelijker om te wonen.

Bij de (her)inrichting van nieuwe wijken kunnen gebieden aangelegd worden, waar kinderen elkaar kunnen ontmoeten. Het is belangrijk om hierbij te zorgen voor afwisseling in ondergrond en begroeiing. De aanleg van een grasveld biedt de mogelijkheid om te voetballen, maar ook om te picknicken en te zonnen. Creatieve bestrating kan worden gebruikt als een verkeersplein voor kinderen of om te rolskaten. Indien er een basketbalpaal wordt geplaatst kan het ook voor dit doeleinde worden gebruikt. Het gaat erom dat ruimtes meervoudig kunnen worden gebruikt als hier bij de inrichting rekening mee wordt gehouden.

Voorgesteld wordt om bij de aanleg of herinrichting van de parken en ander groen rekening te houden met de punten die in deze notitie genoemd zijn.

⁸ Hier valt te denken aan Fondsen samen buiten spelen, Juliana Welzijn Fonds, Foundation 'van den Santheuvel Sobbe' stichting, Stichting Madurodam. Ook lokaal zijn er diverse partijen die een bijdrage kunnen leveren zoals de winkeliersvereniging en banken.

5.2.3. Verkeersveiligheid

De meest ideale speelruimte is een groot verblijfsgebied, zoals bij de Carmelflats. Natuurlijk is dat niet overal mogelijk, maar daar waar herinrichting plaatsvindt kunnen verkeersmaatregelen worden getroffen zoals de verandering van ontsluitingswegen in verblijfsstraten. Daarnaast is het ook belangrijk dat voorzieningen die gebruikt worden door kinderen veilig bereikbaar zijn via een fijnmazig netwerk van autoluwe of autovrije fiets- en looproutes.

Voorgesteld wordt om bij de herinrichting van wijken de formele en informele speelplekken sociaal en verkeersveilig te maken. De commissie Verkeer kan hier advies over uitbrengen.

5.2.4. Sociale samenhang en betrokkenheid

De gemeente stimuleert sociale samenhang en betrokkenheid van jeugdige en volwassen bewoners. Hiervoor heeft de gemeente diverse instrumenten, waaronder de jeugd-/jongerenwerkers van PIW. Deze bieden professionele begeleiding en toezicht voor de jeugd en de vrijwilligers. Ook begeleiden zij contacten tussen burgers door ondersteuning te bieden bij het organiseren van activiteiten, zoals een barbecue of het mobiele pannaveld. Voorgesteld wordt om ook in het kader van de WMO de sociale samenhang en betrokkenheid voor de jeugd te stimuleren.

5.2.5. Duurzaam

Gemeentelijke speelruimten zijn bestemd om lang te blijven bestaan. Het is geen particuliere tuin waarbij bewoners de behoefte hebben deze eens in de zeven jaar te veranderen. Speelvoorzieningen, parken en groenvoorzieningen geven hun eigen karakter aan een wijk. Voorgesteld wordt dat bij de aanleg rekening wordt gehouden met het duurzaam onderhoud van zo'n voorziening, zoals het aanschaffen van duurzaam groen, interieur en sport- en speeltoestellen.

5.3. Veiligheid speeltoestellen

In 1997 is het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen ingegaan. Sinds 1 september 2003 heet dit besluit: Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Het besluit regelt de veiligheid van alle speeltoestellen die niet bestemd zijn voor particulier gebruik maar voor openbare speelgelegenheden. In deze wet staat dat speeltoestellen veilig moeten zijn, ze moeten voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen. De wet hanteert bij toepassing van de veiligheidseisen Europese Normen, de EN 1176 en EN 1177. Nieuwe toestellen moeten zijn voorzien van een certificaat van typekeuring, een bouwtekening en een logboek. Zelfs kunstwerken met een duidelijke speelfunctie moeten voldoen aan dit besluit.

Verplichtingen voor de beheerder

Speeltoestellen moeten in een zodanige conditie gehouden worden dat het gebruik geen gevaar voor de gezondheid en veiligheid oplevert. Speeltoestellen worden frequent geïnspecteerd. De budgetten voor zowel vervanging als exploitatie zijn in paragraaf 4.1 behandeld.

Paragraaf 5.2.3 besteedt aandacht aan de veiligheid van de omgeving van speelruimten.

5.4. Organisatie

Binnen de organisatie van de Gemeente Beek zijn diverse afdelingen direct of indirect betrokken bij speelvoorzieningen. Deze worden hieronder besproken.

5.4.1. Welzijn, Zorg & Onderwijs

De ontwikkeling van het beleid ligt bij de afdeling Welzijn & Onderwijs. Bij deze afdeling ligt ook de regie betreffende de aanleg, inspectie en het onderhoud. Voor deze taak beschikt de afdeling over 210 taakuren. De afdeling werkt samen met andere afdelingen om de speelvoorzieningen te optimaliseren.

5.4.2. Ruimtelijke ordening, bouwen en wonen

In paragraaf 2.1 Wat is 'speelvriendelijk'? wordt ingegaan op het recht dat kinderen hebben om te spelen. De afdeling ROBW heeft de regie over ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. In de uitwerking van de lange termijn plannen zoals de regionale woonvisie, positioneringsvisie en het stedenbouwkundig masterplan dient rekening gehouden te worden met speelruimte. Het ministerie van VROM verwacht namelijk dat gemeenten 3% van de voor wonen bestemde gebieden voorziet van buiten-speelruimte in zowel nieuwe als bestaande wijken.

5.4.3. Openbare orde en veiligheid

De ambtenaar die belast is met openbare orde en veiligheid staat in contact met de politie ook waar het gaat om jeugdoverlast. Openbare speelvoorzieningen worden ook door hangjeugd gebruikt. In sommige gevallen gaat dit gepaard met vernielingen en zwerfvuil. In de reguliere overleggen zoals het Jeugd Interventie Team en het Lokale Politieoverleg stemmen de betrokken partijen hun aanpak op elkaar af om de veiligheid en orde te handhaven in sportparken, speelvoorzieningen, speelruimten en parken.

5.4.4. Beheer Openbare Ruimte

De afdeling BOR beheert de openbare ruimten. Zij dragen zorg voor het groenonderhoud van de speelvoorziening en speelruimten. Daarnaast dienen zij verkeersmaatregelen te treffen, zodat dat de omgeving van sportparken, speelterreinen, speelvelden en parken (verkeers)veiliger wordt.

Om de Gemeente Beek speelvriendelijker te maken is het belangrijk dat de bovengenoemde afdelingen zowel in lange termijn plannen als in uitvoering met elkaar samenwerken.

6. Slot

En nu is het spel uit en het werk kan beginnen. De jeugd van Beek zal trots zijn op een speelvriendelijke gemeente. De status van de speelvoorzieningen en de wensen van de jeugd blijven in ontwikkeling. Na vier jaar herzien we dit plan en kunnen we terugblikken op projecten waarbij de gemeente met haar burgers mooie resultaten heeft geboekt om Beek speelvriendelijk te maken en houden.